

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 10/2014
07.05.2014. godina
Beograd

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija Predraga Trifunovića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac i Nadežde Radević, članova veća, u parnici tužilaca LJ.T. iz H. i dr, koga zastupa punomoćnik S.A., advokat iz N., protiv tužene Republike Srbije, Ministarstvo odbrane VP 1097 i VP 1410 Niš, koju zastupa Direkcija za imovinsko-pravne poslove – Odeljenje u Nišu, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv rešenja Višeg suda u Nišu 11.Gž.br.2211/13 od 23.09.2013. godine, u sednici održanoj 7.maja 2014. godine, doneo je

R E Š E N J E

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilaca izjavljena protiv rešenja Višeg suda u Nišu 11.Gž.br.2211/13 od 23.09.2013. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanim rešenjem odbijena je kao neosnovana žalba tužilaca i potvrđeno je rešenje Osnovnog suda u Nišu 4 P.br.13266/10 od 28.05.2013. godine. Tim rešenjem odbijen je predlog tužilaca za ponavljanje pravnosnažno okončanog postupka 4 P.br.13266/10 od 25.11.2010. godine.

Protiv drugostepenog rešenja tužioci su blagovremeno izjavili reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijano rešenje na osnovu člana 412. u vezi člana 398. ranije važećeg ZPP ("Službeni glasnik RS" 125/04...), pa je našao da je revizija neosnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a ni bitna povreda iz tačke 12. na koju se u reviziji ukazuje. Suprotno tvrdnji revidenta Vrhovni kasacioni sud smatra da je izreka rešenja kojim se odbija predlog za ponavljanje postupka razumljiva i jasna i može se sa sigurnošću ispitati.

Svojom presudom 3 Gž br.502/11 od 23.03.2011. godine Apelacioni sud u Nišu je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio presudu Osnovnog suda u Nišu od 25.11.2010. godine kojom je odbijen tužbeni zahtev tužioca da tuženi tužiocima pojedinačno na ime učešća u ratu tokom 1999. godine isplati po 6.000,00 dinara na ime troškova dnevnica, 2.000,00 dinara na ime troškova i 1.500,00 dinara na ime troškova odvojenog života od porodica (ukupno 9.500,00 dinara) sa kamatom od 09.06.1999. godine do isplate.

Protiv ove pravnosnažne sudske odluke tužioci su podneli 17.01.2013. godine predlog za ponavljanje postupka jer je odlukom Evropskog suda za ljudska prava br. 17153/11 od 28.08.2012. godine (Vučković i ostali protiv RS) utvrđena povreda ljudskog prava i što je odlukama Ustavnog suda Srbije UŽ 1170/2011, UŽ 286/2011, UŽ 3946/2011 i UŽ 1171/2011 utvrđena povreda prava na jednaku zaštitu iz člana 36. Ustava, pa su se po stanovištu predlagača stekli uslovi za ponavljanje postupka iz člana 426. stav 1. tačka 11. i tačke 12. sada važećeg ZPP.

Uvidom u četiri priložene odluke Ustavnog suda, prvostepeni sud je utvrdio da je ranijom presudom Višeg suda u Nišu Gž 4047/10 kojom je odbijena žalba tužilaca i potvrđena presuda Opštinskog suda u Nišu P 2020/09 od 04.septembra 2009. godine tužiocima povređeno pravo na jednaku pravnu zaštitu iz člana 36. Ustava jer je presudom Opštinskog suda u Prokuplju Gž 838/06 od 06.oktobra 2005. godine i presudama Okružnog suda u Beogradu Gž 1703/05 i Gž 838/05 presuđeno drukčije (u tim odlukama pravnosnažno je usvojen tužbeni zahtev tužilaca – rezervista). Ustavni sud zaključuje da je Viši sud u Nišu donošenjem odluke u identičnom činjeničnom stanju učinio povredu pravila iz člana 36. Ustava dok je u ostalom delu ustavne žalbe tužilaca – rezervista odbacio, ocenivši da nije od strane sudova izvršena povreda zabrane diskriminacije iz člana 21. Ustava zbog nekog ličnog svojstva. Zbog povrede prava na jednaku pravnu zaštitu tužiocima je na osnovu člana 89. Zakona o Ustavnom sudu priznata satisfakcija na taj način što se odluka ima objaviti u "Službenom glasniku Republike Srbije" kao vid pravičnog zadovoljenja.

Na tako utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno odbili zahtev za ponavljanje postupka, jer Ustavni sud nije utvrdio povredu ili uskraćivanje ljudskog i manjinskog prava i sloboda zajamčenih Ustavom u parničnom postupku u pogledu diskriminacije tužilaca, zbog čega nisu ispunjeni uslovi za ponavljanje iz člana 422. stav 1. tačka 11. ranije važećeg ZPP.

Revizijski navodi po kome: redovan sud nije vezan stavom Ustavnog suda (predlogom) i može sam da odlučuje o predlogu za ponavljanje postupka bez obzira iz kojih je razloga Ustavni sud utvrdio povredu ljudskog ili manjinskog prava; da je Evropski sud za ljudska prava u predmetu "Vučković protiv Srbije" utvrdio povredu ljudskog prava; i da su se stekli uslovi za ponavljanje postupka zbog utvrđene povrede prava na jednaku pravnu zaštitu iz člana 36. Ustava, nisu osnovani.

Naime, Vrhovni kasacioni sud smatra da zbog prirode predloga za ponavljanje postupka kao vanrednog pravnog sredstva redovan sud može da odlučuje o ponavljanju iz razloga koji su sadržani isključivo u zakonu (ne može da proširuje pravno dejstvo razloga koji su taksativno nabrojani) i stanovištu Ustavnog suda u pogledu povrede ljudskog ili manjinskog prava.

Različito postupanje sudova u istoj činjeničnoj situaciji moguće je u evropskom kontinentalnom sistemu kome pripada i naša zemlja u kojoj postoji mreža više žalbenih sudova i u kome sudska praksa po Ustavu nije izvor prava (što konstatuje i Evropski sud u predmetu "Vučković"). U ovom slučaju samo su dva suda u tri odluke odstupila od vladajuće sudske prakse koja je bila kolebljiva u početnoj fazi, a kasnije je stabilizovana. Kada se sudska praksa ustalila nije moguće ponavljanje sudskih postupaka zbog postojanja malog broja odluka koje predstavljaju "odstupanje od vladajuće sudske prakse" (u predmetu Vučković se govori o aktu diskriminacije koji je izvršila država, a ne sudovi u odlučivanju).

U više odluka Evropski sud se izjašnjava da ne postoji povreda člana 6. Evropske konvencije (arbitrarno postupanje kao jedan od oblika povrede pravičnog suđenja kome odgovaraju čl. 32. i 36. Ustava RS) kada se sudska praksa stabilizuje. U problemu tzv. "ratnih dnevnica" sudska praksa je posle početne kolebljivosti stabilizovana pa su svi ostali sudovi ili odbacivali tužbe zbog apsolutne nenadležnosti suda ili odbijali tužbene zahteve zbog istaknutog prigovora zastarelosti. Tužiocima su od strane Ustavnog suda dobili pravično zadovoljenje (satisfakciju) priznanjem postojanja nejednake pravne zaštite, ali ta odluka sama po sebi ne može značiti da u drugim slučajevima ostali redovni sudovi (nižestepeni) u konkretnom pravnom problemu moraju da postupaju suprotno zakonu (pravilima o zastarelosti) i usvajaju tužbene zahteve tužilaca zato što su neki sudovi u početnoj fazi priznali pravo na naknadu.

Posle zaključenja prvostepene rasprave i donošenja nižestepениh odluka, a pre donošenja ove revizijske odluke Veliko veće Evropskog suda za ljudska prava usvojilo je žalbu Vlade Srbije, pa odluka prvostepenog veća u predmetu "Vučković protiv Srbije" ne može predstavljati razlog za ponavljanje postupka.

Na osnovu člana 405. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća sudija

Predrag Trifunović, s.r.